

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

BELEIDSREGEL SUBSIDIE NATUUR EN LANDSCHAP 2008

In het kader van de provinciale Beleidsregel subsidie natuur en landschap kunnen bijdragen worden verstrekt voor herstel en aanleg van kleine landschapselementen, kleinschalige natuurontwikkeling, biotoopverbetering voor soorten, ecologische verbindingszones en ontsnippering (aanleg van faunavoorzieningen) van gemeentelijke wegen.

Voor informatie kunt u contact opnemen met het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van de Stichting het Noordbrabants Landschap, Postbus 80, 5076 ZH Haaren, telefoon 0411-622775, E-mail info@brabantslandschap.nl, website: www.brabantslandschap.nl.

*In deze brochure vindt u nadere informatie over de mogelijkheden die deze regeling biedt voor het onderdeel 'Herstel en aanleg van kleine landschapselementen'. Dit onderdeel heeft betrekking op de aanleg van landschappelijke beplantingen, erfbeplantingen en poelen.
Per project kan de subsidie maximaal € 10.000,00 per jaar bedragen.*

Wanneer zijn projecten subsidiabel?

Een project komt in beginsel voor subsidie in aanmerking als het aan de volgende eisen voldoet:

- project ligt **buiten de bebouwde kom**;
- project kan niet gesubsidieerd worden in het kader van een ruilverkavelings- of herinrichtingsproject. Voor informatie over subsidiemogelijkheden in deze projecten kunt u contact opnemen met Dienst Landelijk Gebied, tel. 013-5950595;
- project ligt **niet in de Ecologische Hoofdstructuur**. In de Ecologische Hoofdstructuur zijn er subsidiemogelijkheden in het kader van de provinciale Subsidieregelingen Agrarisch Natuurbeheer of Natuurbeheer. Voor informatie over deze subsidieregelingen kunt u contact opnemen met Dienst Landelijk Gebied, tel. 013-5950595;
- project wordt **vrijwillig aangelegd**; beplantingen die in het kader van een herplantplicht, hinderwetvergunning, bestemmingsplan e.d. verplicht aangelegd moeten worden, zijn niet subsidiabel;
- in geval het project de aanleg van **beplantingen** betreft moet de beplanting **minimaal bestaan uit 200 stuks bosplantsoen voor een gemengde beplanting, niet zijnde een geschoren haag, of 10 laanbomen** (niet zijnde leibomen of fruitbomen);
- project wordt niet aangelegd in bermen langs openbare verharde wegen.

Indiening subsidieaanvraag, toekenning subsidie en uitbetaling subsidie

Voor de indiening van de aanvraag dient het standaardaanvraagformulier van het Brabants Landschap (BL) ingevuld te worden. Invulling van het voorblad is verplicht. Voor invulling van de andere onderdelen kan het standaardformulier worden gebruikt of eigen formulieren van de aanvrager. Bij de aanvraag moet een ontwerp worden overlegd, bij voorkeur schaal 1:500.

Na invulling van het voorblad en de benodigde bijlagen kan de aanvraag ingediend worden bij het BL. Als het plan akkoord is ontvangt de aanvrager na indiening een voorlopige subsidiebeschikking.

De hoogte van de subsidie voor beplantingen wordt berekend op basis van vastgestelde normen (zie bijgevoegd overzicht). Voor grondwerk (poelenaanleg e.d.) wordt de hoogte van de subsidie bepaald aan de hand van een ingediende offerte/begroting van de aanvrager.

Bij de beoordeling van de offertes wordt gebruik gemaakt van vastgestelde normen.

Wanneer de werkzaamheden waarvoor subsidie is aangevraagd zijn uitgevoerd, dient de aanvrager een zogenaamde 'eigen verklaring' bij het BL in te dienen met kopieën van rekeningen van door derden geleverde materialen (plantsoen) en/of diensten (loonwerk). Hierna worden de werkzaamheden gecontroleerd. Als na controle blijkt dat de werkzaamheden conform de aanvraag zijn uitgevoerd, wordt de subsidie vastgesteld en uitbetaald.

Te subsidiëren kosten voor het uitwerken van een inrichtings-/beplantingsplan

Vorbereidingskosten (planvorming, bestek, toezicht) voor projecten kunnen tot een maximum van 80% (landschap particulieren) of 50% (erf particulieren, projecten lagere overheden) worden gesubsidieerd met de beperking dat de voorbereidingskosten die voor subsidie in aanmerking komen niet hoger zijn dan 6% (planvorming door aanvrager zelf) of 20% (planvorming door een erkend hoveniers-/groenbedrijf, stichting/vereniging voor landschapsbeheer) van de subsidiabele uitvoeringskosten.

Voor projecten op erven geldt een maximale subsidiebijdrage voor planvorming van € 160,00 per project.

AANLEG BEPLANTINGEN

Subsidiabele activiteiten

In de subsidiënorm voor de aanleg van een beplantingselement is o.a. opgenomen: grondbewerking, aankoop materiaal (plantsoen, boompalen e.d.), aanleg van de beplanting (arbeid) en 1 jaar onderhoud.

Algemene eisen

Plantafstanden

- bosplantsoen: minimaal 1.25 x 1.25 m of 1.50 x 1.00 m
- hagen: maximaal 4 stuks per meter
- laanbomen, hoogstamfruitbomen en veren: minimaal 8 meter
- snelgroeiend loofhout: maximaal 625 stuks per ha

Grootte en kwaliteit plantsoen

- bos- en haagplantsoen: minimaal 2-jarig plantsoen, bij voorkeur van Nederlandse herkomst
- veren: lengte minimaal 1.50 meter
- laanbomen: minimaal maat 10-12 (omtrek op borsthoogte 10-12 centimeter), 2x verplant
- hoogstamfruitbomen: minimaal maat 6-8
- plantsoen is van Nederlandse of autochtone herkomst

Het gebruik van plantsoen dat groter is dan de minimale voorgeschreven maat is mogelijk, maar de bijdrage wordt altijd gebaseerd op de vastgestelde normkosten.

Te subsidiëren soorten

- zie lijst: overzicht te subsidiëren boom- en struiksoorten voor erf- en landschappelijke beplantingen
- in zgn. beschermde gebieden wordt de aanplant van meidoorn niet gesubsidieerd.

Menging beplantingsgroepen

- per beplantingsvak is in beginsel slechts één beplantingsgroep subsidiabel, indien twee beplantingsgroepen worden gemengd zal die beplantingsgroep worden gesubsidieerd waarvan de aanlegkosten het hoogst zijn. Voor beplantingsvakken die smaller zijn dan 7 meter zijn maximaal 2 beplantingsgroepen (bosplantsoen en laanbomen) subsidiabel.
- menging met soorten die niet op de lijst van het BL voorkomen (coniferen, laurier e.d.) is niet toegestaan; indien dit wel het geval is komt het betreffende beplantingsvak niet voor subsidie in aanmerking.

- **Maximaal te subsidiëren aantal per project**

Beplanting op erf

Per project zijn maximaal 400 stuks haagplantsoen (100 meter haag), 10 hoogstamfruitbomen en 5 leibomen subsidiabel. Voor het overige plantsoen geldt geen maximum.

Subsidiebijdrage per locatie

In tabel A zijn de subsidiepercentages per locatie en doelgroep aangegeven. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen beplantingen op erven en overige terreinen. De beplantingen op overige terreinen noemen we landschappelijke beplantingen.

Tabel A: Overzicht subsidiebijdragen voor aanleg beplantingen		
Locatie * aan te leggen beplanting	Subsidiepercentage per eigendoms categorie	
	Particulier	Lagere overheden
Erf	50% van normkosten **	Geen subsidie
Overig terrein	80% van normkosten	50% van normkosten

*

Erf

Tot het erf van **agrарische bedrijven** wordt gerekend het op de bestemmingsplankaart van het bestemmingsplan Buitengebied aangegeven (flexibel) agrarisch bebouwingsvlak of kassenperceel inclusief een zône van 10 meter rondom; bij een flexibel agrarisch bebouwingsvlak of kassenperceel wordt aan de zijde van de uitbreidingsrichting(en) in elk geval een afstand van 50 meter vanaf de bestaande bebouwing tot het erf gerekend. Tot het erf van een **particuliere woning** wordt gerekend de grond die in een straal van **150 meter** rond de woning is gelegen.

Overige terreinen

Overige terreinen met een agrarische of natuurbestemming niet zijnde een erf. Wegplantingen in bermen langs openbare verharde wegen komen niet voor subsidiëring in aanmerking.

Gedeeltelijk op en gedeeltelijk buiten erf

Ingeval een landschapselement gedeeltelijk op en gedeeltelijk buiten het erf is gelegen wordt het element beschouwd als zijnde een element op het erf als het element qua lengte, aantal of oppervlakte voor meer dan 50% op het erf is gelegen.

**

Voor normkosten zie bijgaand overzicht.

Overzicht te subsidiëren boom- en struiksoorten voor erf- en landschappelijke beplantingen

Geadviseerd wordt om alleen die soorten aan te planten die van nature op de betreffende groeiplaats thuishoren.
De soorten tussen haakjes (x) alleen aanplanten op erven en/of als laanboom langs wegen.

Sortiment		Te subsidiëren soorten per beplantingsgroep		Geschikte groeiplaatsen per soort					
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bosplant-soen B=boom-vormer STR=struik	Laanbomen / veren + Indeling subsidie-categorie	Zand Droog Schraal	Zand Vochtig/Nat Schraal	Zand Droog Voedselrijk	Zand Vochtig-Nat Voedselrijk	Zavel - lichte klei Droog-Vochtig	Lichte-Zware klei Nat
Abeel, grauwe	Populus canescens		B c.v.			X		X	
Appel, wilde	Malus sylvestris	B							
Berk, ruwe	Betula pendula	B	B	X		X			
Berk, zachte	Betula pubescens	B	B		X		X		
Bes, aal-	Ribes rubrum	STR							
Bes, zwarte	Ribes nigrum	STR							
Beuk	Fagus sylvatica	B	C	X		X			
Bosroos	Rosa arvensis	STR							
Eglantier	Rosa rubiginosa	STR						X	
Eik, zomer-	Quercus robur	B	C	X	X	X	X	X	
Eik, winter-	Quercus petraea	B	C	X		X		X	
Els, zwarte	Alnus glutinosa	B	A		X		X		X
Esdoorn, gewone	Acer pseudoplat.		B c.v.			(x)		(x)	
Esdoorn, noorse	Acer plantanoides		B			(x)		(x)	
Es, gewone	Fraxinus excelsior	B	B c.v.				X	X	X
Gagel	Myrica gale	STR							
Gelderse roos	Viburnum opulus	STR					X	X	X
Haagbeuk	Carpinus betulus	B	C			X		X	
Hazelaar	Corylus avellana	STR				X	X	X	
Heggeroos	Rosa corymbifera	STR							
Hondsroos	Rosa canina	STR				X		X	
Hoogstamfruitbomen	Diverse soorten		A						
Hulst	Ilex aquifolium	STR				X		X	
Iep, div. klonen	Ulmus "		B c.v.					(x)	
Iep, steel-	Ulmus laevis	B				X		X	
Kardinaalsmuts	Euonymus europ.	STR				(x)	X	X	
Kastanje, tamme	Castanea sativa	B	B	(x)		(x)			
Kers, zoete	Prunus avium	B	B c.v.			X	X	X	
Komoelje, rode	Cornus sanguinea	STR				(x)	X	X	
Komoelje, gele	Cornus mas	STR				(x)		(x)	
Kraagroos	Rosa agrestis	STR							
Krenteboompje	Amelanchier lamarckii	STR			max.10%				
Liguster, wilde	Ligustrum vulgare	STR				(x)		X	
Linde, kleinbladige	Tilia cordata	B	C c.v.			X		X	
Linde, grootbladige	Tilia platyphyllos		B			(x)		(x)	
Linde, zilver-	Tilia tomentosa		C			(x)			
Linde, Hollandse	Tilia vulgaris		C			(x)		(x)	
Lijsterbes	Sorbus aucuparia	STR		X	X	X	X		
Meidoorn, eenstijlige	Crataegus monogyna	STR *				X	X	X	X
Meidoorn, tweestijlige	Crataegus laevigata	STR *				X	X	X	X
Mispel	Mespilus germanica	STR							
Noot	Juglans regia		C						
Paardekastanje	Aesculus hippocast.		C c.v.			(x)		(x)	
Peer, wilde	Pyrus pyrastrer	STR							
Plataan, gewone	Platanus acerifolia		B			(x)		(x)	
Populier, euramerik.	Populus euramer.		A				X	X	X
Populier, zwarte	Populus nigra		A				X	X	X
Sleedoom	Prunus spinosa	STR				X		X	
Veldesdoorn	Acer campestre	STR-groot				X		X	
Vlier, gewone	Sambucus nigra	STR					X	X	X
Vogelkers, inheemse	Prunus padus	STR-groot					X		X
Vuilboom	Rhamnus frangula	STR		X	X	X	X		
Wegedoorn	Rhamnus catharticus	STR-groot					X	X	
Wiig, amandel-	Salix triandra	STR-groot							X
Wiig, bittere	Salix purpurea	STR-groot					X		
Wiig, bos-	Salix caprea	STR-groot			X	X	X		
Wiig, grauwe	Salix cinerea	STR			X		X		X
Wiig, kat-	Salix viminalis	STR-groot							X
Wiig, geoorde	Salix aurita	STR			X		X		
Wiig, kraak-	Salix fragilis	STR-groot							X
Wiig, kruip-	Salix repens	STR			X				
Wiig, laurier-	Salix pentandra	STR-groot							X
Wiig, schiet-	Salix alba	B	A c.v.				X	X	X

Te subsidiëren cultivars(c.v.) van laanbomen

Van een aantal soorten laanbomen zijn een beperkt aantal cultivars subsidiabel. Het gaat hierbij om de volgende cultivars. Fagus Populus canescens "De Moffart en Witte van Haamstede"; Acer pseudeplatanus "Negenia en Rotterdam"; Fraxinus excelsior "Eureka, Altena, Atlas en Westhof's Glorie "; Ulmus "Dodoens Clusius en Lobel"; Prunus avium "Landscape Bloom en Plena"; Tilia Cordata "Erecta en Roelvo"; Tilia vulgaris "Pallida"; Aesculus hippocastanum "Baumannii"; Populus x canadensis "div. cultivars"; Populus nigra "div. cultivars m.u.v. Italica"; Salix alba "Liempde, Belders"

Korte typering groeiplaatsen:

- Zand, droog, schraal : Teeltlaag dunner dan 40 centimeter, grondwatertrap VI en VII (jonge heideontginningen)
- Zand, vochtig tot nat, schraal : Teeltlaag humeus tot moerig en dunner dan 40 centimeter, grondwatertrap II, III en V (jonge heideontginningen)
- Zand, droog, voedselrijk : Teeltlaag humeus en dikker dan 40 centimeter, grondwatertrap VI en VII (oude bouwlanden)
- Zand, vochtig-nat, voedselrijk : Teeltlaag zeer humeus en lemig en dikker dan 40 centimeter, grondwatertrap III en V (beekdalen)
- Zavel tot lichte klei, droog-vochtig : Percentage afslibbaar minder dan 35%, grondwatertrap VI/VII (dijken) en V/VI (zeekleipolders en rivierengebied)
- Lichte tot zware klei, nat : Percentage afslibbaar meer dan 25 %, grondwatertrap III (kreekbeddingen en komgebieden)

Beleidsregel subsidie natuur en landschap provincie Noord-Brabant

Normen en bijdragen 2008 voor aanleg erfplantingen en landschappelijke beplantingen

Onderdeel		Normbedrag per stuks voor aanleg beplantingen op zand-, veen- en kleigronden*	Subsidie per stuks voor aanleg landschappelijke beplantingen bij particuliere grondeigenaren (80% normbedrag)	Subsidie per stuks voor aanleg erfplantingen en landschappelijke beplantingen lagere overheden (50% normbedrag)
AANLEG BEPLANTINGEN **				
bosplantsoen *** (voor houtsingels en bosjes)	zand	€ 1,28	€ 1,02	€ 0,64
	klei	€ 1,56	€ 1,25	€ 0,78
haagplantsoen (voor geschoren hagen)	zand	€ 1,28	€ 1,02	€ 0,64
	klei	€ 1,56	€ 1,25	€ 0,78
laanbomen cat. A	zand	€ 38,59	€ 30,87	€ 19,30
	klei	€ 44,50	€ 35,60	€ 22,25
laanboom cat. B	zand	€ 47,34	€ 37,87	€ 23,67
	klei	€ 53,26	€ 42,61	€ 26,63
laanboom cat. C	zand	€ 51,70	€ 41,36	€ 25,85
	klei	€ 56,55	€ 45,24	€ 28,28
veren cat. A	zand	€ 7,46	€ 5,97	€ 3,73
	klei	€ 9,79	€ 7,83	€ 4,90
veren cat. C	zand	€ 10,73	€ 8,58	€ 5,37
	klei	€ 13,06	€ 10,45	€ 6,53
hoogstamfruitbomen	zand	€ 38,59	€ 30,87	€ 19,30
	klei	€ 44,50	€ 35,60	€ 22,25
knotwilgen (onbewortelde stek)	zand	€ 7,46	€ 5,97	€ 3,73
	klei	€ 9,79	€ 7,83	€ 4,90
PLAATSEN EXTRA RASTER TER BESCHERMING VAN BEPLANTING ****				
(her)plaatsen raster		normen op aanvraag		

Dit betreft normen voor aanvragers die de BTW niet kunnen verrekenen. Indien dit wel het geval is zal de BTW op het normbedrag in mindering worden gebracht .

*

** Voor overzicht te subsidiëren soorten voor beplanting zie bijgaande plantsoenlijst

Indien biologisch geteeld (EKO keurmerk) plantsoen wordt gebruikt worden de normkosten per eenheid met de volgende bedragen verhoogd: bos- en haagplantsoen € 0,15 per stuk extra; veren € 2,50 per stuk extra en laanbomen € 5,00 per stuk extra.

***

Voor de aanplant van bosplantsoen op taluds (dijken en oevers van waterlopen) gelden andere normen. Voor informatie kunt u contact opnemen met het Coördinatiepunt Landschapsbeheer.

Het verplaatsen of eventueel plaatsen van extra rasters ter bescherming van beplantingen die buiten een erf worden aangelegd is ook subsidiabel. Rasters die normaliter geplaatst worden om het vee binnen het perceel te houden komen niet voor subsidie in aanmerking.

****

AANLEG POELEN

Subsidie voor de aanleg van een poel kan alleen verstrekt worden indien de projectlocatie 1) gelegen is binnen het aandachtsgebied (zie onder) en 2) de betreffende locatie geschikt is voor poelenaanleg. Een locatie is geschikt als de grondwaterstand tijdens de zomerperiode niet lager dan 120 cm onder het maaiveld staat.

De taluds van de poel moeten flauw zijn, minimaal 1:3 en de diepte van de poel is maximaal 2,5 meter. De poel heeft een oppervlakte van maximaal 1000 m². De oevers moeten een natuurlijke begroeiing hebben en in de poel mogen geen vissen en uitheemse waterplanten uitgezet worden en geen watervogels gehouden worden. Er vindt geen nevengebruik plaats, met uitzondering van het gebruik als drinkvoorziening voor vee.

Voor de aanleg van een poel zijn de volgende werkzaamheden subsidiabel: het uitzetten van het object, uitgraven en transport grond, verwerken vrijkomende grond, het betreffende perceel waarop het zand wordt verwerkt in oude staat herstellen, herstel rijpaden en rasterkosten ter bescherming van het element.

Het subsidiebedrag wordt vastgesteld op basis van een offerte of begroting. De totale kosten voor poelenaanleg die voor subsidie in aanmerking komen is op zand- en veengronden € 4,00 per m³ (excl. BTW) en op kleigronden € 4,50 per m³ (excl. BTW) grondverzet. Het grondverzet wordt gesubsidieerd tot maximaal 600 m³ per poel.

Het subsidiepercentage wordt bepaald door de situering van de locatie en de aard van de aanvrager (zie tabel B).

Tabel B: Overzicht subsidiebijdragen voor aanleg poelen		
Locatie aan te leggen poel *	Subsidie per eigendoms categorie	
	Particulieren	Lagere overheden
Erf in aandachtsgebied	50% van de kosten met maximum van € 225,- per poel (incl.BTW)	Geen subsidie
Overig terrein binnen aandachtsgebied	80% van de kosten	50% van de kosten

* Voor begripsomschrijving locaties zie tabel A.

** Aandachtsgebied; landschappelijk waardevol gebied, behorend tot de Groene Hoofdstructuur (GHS), de AHS-landschap en/of een Regionale Natuur- en Landschapseenheid (RNLE), dan wel een gebied dat als zodanig of in vergelijkbare termen in een gemeentelijk landschapsbeleidsplan of landschapsontwikkelingsplan is aangeduid. Ook gebieden aangeduid in soortbeschermingsplannen worden tot aandachtsgebied gerekend. Voor de begrenzing van deze gebieden kunt u contact opnemen met het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap.

In het geval dat aanleg van een poel plaats vindt buiten het aandachtsgebied, maar binnen een straal van 100 meter van een bestaand of aan te leggen natuurelement bos/struweel/houtsingel of moeras van minimaal 1 hectare plaatsvindt, wordt het project ook beschouwd als zijnde een project in een aandachtsgebied.